

Handläggare
Therese Rosén
Telefon: 08-508 090 21**Till**
Östermalms stadsdelsnämnd
2014-06-12

Detaljplan för Gasverket västra i Norra Djurgårdsstaden

Remiss från stadsbyggnadskontoret, dnr 2011-17188

Förvaltningens förslag till beslut

Remissen besvaras med stadsdelsförvaltningens tjänsteutlåtande.

Teenie Bennerholt
t.f. stadsdelsdirektör

Britt Mattsson
avdelningschef

Sammanfattning

Stadsbyggnadskontoret har bjudit in till samråd om förslag till detaljplan för Gasverket västra i Norra Djurgårdsstaden. Detaljplanens huvudsyfte är att möjliggöra ett bevarande samt en utveckling av del av de befintliga byggnaderna och utomhusmiljöerna inom Gasverket. I planförslaget ryms en skola för 900 elever (med möjlighet till förskola), friliggande förskola för ca 75 barn, idrottshall med fullstor bollplan, spårvägsmuseum, internationell gästspelsscen för 750 – 2000 besökare samt centrumändamål anpassat till byggnadernas kulturhistoriska värden. Gasverksvägens sträckning ändras och en byggnad rivs. De befintliga konstgräsplanerna på Hjorthagens IP ingår också i planområdet.

Förvaltningen anser att planförslaget ger förutsättningar för en spännande utveckling av Gasverksområdets västra del. Förvaltningen har i dialog med exploateringskontoret och stadsbyggnadskontoret fört fram behov av en friliggande förskola och en förskola integrerad i skolan vilket tillgodoses i detaljplane-förslaget. Förvaltningen anser att det är positivt att en barnkonsekvensanalys tagits fram och anser att det är viktigt att planförslaget analyseras och justeras utifrån förslagen i barnkonsekvensanalysen.

Förvaltningen anser att det är positivt att detaljplanen föreslår en upprustning av Klockparken till en finpark med historisk prägel. Förvaltningen bedömer dock att det finns anledning att ytterligare se över plangränserna mellan fastigheterna och parkmarken.

Bakgrund

Stadsbyggnadskontoret har bjudit in till samråd om förslaget till detaljplan för Gasverket västra i Norra Djurgårdsstaden.

Planförslaget visas den 20 maj till den 1 juli 2014 i Tekniska nämndhuset samt på Hjorthagens bibliotek. Samrådsmöte hölls i samband med öppet hus i Norra Djurgårdsstaden den 25 maj 2014.

Ärendet

Detaljplanens huvudsyfte är att möjliggöra ett bevarande samt en utveckling av del av de befintliga byggnaderna och utomhusmiljöerna inom Gasverket. Planförslaget möjliggör att den aktuella delen av Gasverket fylls med nya verksamheter och öppnas upp för allmänheten i enlighet med stadens framtidsbild "Från stängd industri till öppen stad".

I planförslaget ryms en skola för 900 elever, förskola för ca 75 barn, idrottshall med fullstor bollplan, spårvägmuseum, internationell gästspelsscen för 750 – 2000 besökare samt centrumändamål anpassat till byggnadernas kulturhistoriska värden. Gasverksvägens sträckning ändras och en byggnad rivs. De befintliga konstgräsplanerna på Hjorthagens IP ingår också i planområdet där syftet är att bekräfta pågående användning och möjliggöra för ett säsongvis uppsatt tält.

Planområdet markerat med gult.

Tidigare ställningstaganden

Promenadstaden - Översiktsplan för Stockholm

Stockholms översiktsplan, Promenadstaden, antogs av kommunfullmäktige i mars 2010. I översiktsplanen tydliggörs

behovet av förtätning och sammankoppling i och mellan Stockholms olika stadsdelar för att möta den fortsatta tillväxten i regionen. Stadsutvecklingsområdets markanvändning och utbredning bekräftas i den nya översiktsplanen och aktuell detaljplan överensstämmer därmed även med denna.

Riksintressen

Inom riksintresseområdet Stockholms innerstad med Djurgården, är gasverksområdet utpekad som en kulturhistoriskt intressant miljö.

Kungliga Nationalstadsparken

Planområdet ligger i närhet till Kungliga Nationalstadsparken som är av riksintresse.

Program för stadsutvecklingsområdet

Ett program för planering av området Hjorthagen-Värtahamnen-Frihamnen och Loudden utarbetades under 2001 och antogs 2003 av stadsbyggnadsnämnden. Programmet behandlar övergripande förutsättningar och mål för planering av området och redogör för dess resurser, potential och restriktioner i tid och rum. I programmet visas hur området tillsammans med energi- och hamnanläggningar kan inrymma omkring 10 000 nya bostäder och arbetsplatser för 30 000 personer med en utbyggnad över en 20-årsperiod. I programmet anges att området kring Hjorthagen ska användas för bostadsbebyggelse, med lokaler för kommersiell och social service i bottenvåningar. Området beräknas innehålla ca 5000 lägenheter i blandad bebyggelse med lokaler för verksamheter och annan offentlig service.

Fördjupat program för Hjorthagen och MKB

Mot bakgrund av inkomna synpunkter under plansamrådet för den första detaljplanen i området, samt införandet av ny MKB-lagstiftning, beslutade stadsbyggnadsnämnden i november 2006 att ett fördjupat program för Hjorthagen skulle arbetas fram parallellt med framtagandet av en MKB för hela området. Det fördjupade programmet förtydligar innehållet i programmet för hela stadsutvecklingsområdet från 2001. En omvandling och utbyggnad av Hjorthagen har för vissa frågor bedömts kunna innebära risk för betydande miljöpåverkan. Detta innebär att en MKB, med särskilda krav på bland annat samrådsförfarandet, har upprättats. Upprättad MKB avses ligga till grund för de detaljplaner som är nödvändiga för områdets omvandling. Avsikten är att till varje detaljplan inom området upprätta områdesvisa fördjupningar av MKB:n, så kallade fördjupnings-PM.

Detaljplan

För del av planområdet (idrottsplatsen och naturområdet väster och öster om denna) gäller detaljplan Pl 1796. Idrottsplatsen och stora delar av naturmarken regleras som område för idrottsändamål. För Gasverksvägen och området norr om gatan (Gasverket) finns ingen gällande detaljplan. Del av föreslagen förskolegård omfattar mark som ingår i detaljplan för Gasklocka 3 & 4 (dnr 2009-11340) som antogs av kommunfullmäktige i april 2014.

Beslut om miljöprofilering

Kommunfullmäktige beslutade i budget 2009 och i stadens miljöprogram 2008-2011 att Norra Djurgårdsstaden ska utvecklas som ett miljöprofilerat stadsutvecklingsområde. Ett övergripande program för miljö och hållbar stadsutveckling i Norra Djurgårdsstaden godkändes av kommunfullmäktige i oktober 2010. Programmet ligger till grund för de miljökrav som preciserats för denna etapp och som har accepterats av aktuella byggherrar.

Markanvisning

Markanvisningsavtal har tecknats med SISAB för skola och förskola samt med fastighetskontoret för scen och idrottshall. Avtal om tidig markreservation har tecknats med JR Kvartersfastigheter med syfte att markanvisningsavtal ska tecknas. Ytterligare markanvisningar för två byggnader (gasklocka 1 och hus 7) kommer att tecknas.

Strandskydd

Strandskydd råder inte inom planområdet.

Förutsättningar**Kulturhistorisk klassificering**

Gasverket utgör ett välbevarat exempel på det sena 1800-talets stora kommunaltekniska anläggningar. Dess höga arkitektoniska kvaliteter och stora historiska värden är väl sammanvävda. Bebyggelsen illustrerar industriarkitekturens historia, från 1800-talets gedigna tegelbyggnader, via stålkonstruktionerna i gasklockorna från 1910- och 1930-talet till den modernaste arkitekturen i spaltgasverket där gränsen mellan maskin och byggnad suddats ut. Specifikt för en industrimiljö är att helheten är viktigare än delen och att det historiska skeendet är viktigare än en enskild epok.

Gasverket som helhetsmiljö är av högt kulturhistoriskt värde och utpekad som intressant område i riksintresset Stockholms innerstad med Djurgården. Stadsmuseet har 2009 uppdaterat klassificeringen av området och dess delar. Inom planområdet är gasklocka 1, 2, 5,

byggnad 7, 9, 10, 11 och 13 blåklassade vilket innebär ”bebyggelse vars kulturhistoriska värde motsvarar fodringarna för byggnadsminnen i kulturminneslagen”. Byggnad 28 är grönklassad, vilket innebär ”bebyggelse som är särskilt värdefull från historisk, kulturhistorisk, miljömässig eller konstnärlig synpunkt”.

Flygfoto över planområdet med byggnadernas numrering.

Staden har som fördjupning tagit fram en antikvarisk förundersökning (Nyréns Arkitektkontor, 2010) som beskriver gasverkets kulturhistoriska värde i dess yttre miljö, för varje byggnad och för den produktionstekniska utrustningen. Förundersökningen beskriver även varje byggnads känslighet respektive tålighet för förändring, som underlag för den fortsatta omvandlingsprocessen. Alla byggnader inom det nu aktuella planområdet, med undantag för byggnad 28, bedöms inneha ett särskilt kulturhistoriskt värde. I den antikvariska förundersökningen tas även element i den yttre miljön upp.

Stads- och landskapsbild

Gasverket som helhet avgränsas tydligt i norr och söder medan områdets västra och östra delar är mer öppna och genomsläppliga i sin struktur. I norr avgränsas området av byggnadernas slutna fasad med trånga passager in i området. I söder avgränsas Gasverket av Hjorthagsberget med bergväggen som ger tyngd åt området men som också innebär en kraftig fysisk barriär. Hjorthagsbergets trädbevuxna höjd utgör en grön fond som kontrasterar mot Gasverkets hårdgjorda ytor och industriella karaktär. Hjorthagens IP

utgör ett öppet dalstråk in i Hjorthagsparkens kuperade, trädbevuxna terräng. Det öppna dalstråket möjliggör goda kvaliteter i form av öppna siktstråk, visuella och fysisk kopplingar mellan Hjorthagen och Gasverksområdet. Upplevelsen av Gasverket med dess gasklockor är storslagen på idrottsplatsen.

Gasklockorna står på en högre nivå än gasproduktionsbebyggelsen och kring klockorna anlades en finpark. Detta var den mest representativa miljön i gasverket tillsammans med parken kring kontorshuset.

Naturvärden

I stort är Gasverket en före detta industriell yta utan naturinslag men gasklockorna i väster är omgärdad av parkmark (gräs och träd). Träden inom Gasverket består mestadels av större björkar, några ädellövträd, en del asp samt några äldre äppelträd och andra fruktträd. Mellan Gasverksvägen och gasklocka 1 och 2 finns även några stora lärkträd. Naturmiljön nordöst om Hjorthagens IP (mestadels utanför planområdet) är värdefull ur ett ekologiskt perspektiv. Delar av denna naturmiljö utgör en värdekärna inom spridningsväg för eklevande arter och inom naturområdet finns värdefulla ädellövsbestånd bestående av grova ekar.

Gatunät och biltrafik

Gasverket är idag ett stängt område för allmänheten. På Gasverksvägen, söder om Gasverket sker idag mycket genomfarts- trafik mellan Ropsten/Lidingö och Frescati /Universitetet. I samband med att Norra Länken öppnar i november 2014 kommer genomfartsmöjligheterna på Norra Fiskartorpsvägen att stängas av och trafikflöden på Gasverksvägen bedöms minska till mellan 2200-2400 fordon/dygn.

Gång- och cykeltrafik

Cykelförbindelserna till och från Gasverket är idag till viss del bristfällig. Längs idrottsplatsens västra sida har en gång- och cykelväg nyligen anlagts som förbättrat tillgängligheten i området och kopplat samman Gasverket med Hjorthagen och tunnelbanans station.

Kollektivtrafik

Gasverket är försörjt av tunnelbanan via station Ropsten. Avståndet till uppgången vid Ropsten är mellan 300-600 meter, till uppgången i Hjorthagen mellan 300-800 meter. Idag trafikeras området av en busslinje, buss 55 mellan Hjorthagen och Sofia med hållplats nära planområdet.

Tillgänglighet

Hjorthagens idrottsplats angörs idag via Jägmästargatan. Gång- och cykelvägen längs idrottsplatsen sluttar mot norr med en lutning på ca 5 %. Gasverket är idag ett stängt område och inte tillgängligt för allmänheten.

Offentlig service

I Hjorthagen finns en årskurs 0-5 skola, Hjorthagsskolan. Skolan har idag utrymme för att ta emot fler elever och kommer att fyllas med barn som flyttar in i etapp 1 i Norra Djurgårdsstaden. I närområdet finns fyra förskolor. En husläkarmottagning och vårdcentral finns på Artemisgatan i Hjorthagen.

Kommersiell service

Längs Artemisgatan i Hjorthagen, ca 800 meter från planområdet, finns merparten av Hjorthagens kommersiella service lokaliserad. Bland annat finns här en livsmedelsbutik, kebab/pizzeria, tobaksaffär, videobutik, frisörsalonger, catering, restaurang och en hälsovårdsbutik. På Kolargatan finns andrahandsförsäljning och i Storängskroken finns en lågprisbutik. Utöver den kommersiella servicen som nämns ovan så finns ett antal små kontors- och butikslokaler i gatu- och källarplan, spridda över hela Hjorthagen.

Förorenad mark och byggnader

Gasverksverksamhet har generellt medfört att processkemikalier samt restprodukter, innehållande miljöfarliga ämnen, har förorenat byggnader och omgivande mark. Halter av föroreningar i mark inom området är för närvarande inte uppmätta. Det är dock högst sannolikt att tidigare verksamhet inom området har medfört föroreningar.

Risk gällande naftalager

En bit från planområdet, i Hjorthagsberget, finns två bergrum som använts för lagring av nafta (råbensin). Dessa ligger djup ner i berget, mellan nivå -15 m och -30 m. I dagsläget pågår sanering för att säkerställa, så långt det är möjligt, att nafta inte finns kvar i bergrummen. Då lagringen har skett direkt mot bergväggen kommer troligtvis små mängder nafta att finnas kvar i sprickor i berget även efter sanering (Sweco, 2014a). Förångning och läckage från bergrummet till grundvatten kommer att ske i låga koncentrationer under lång tid. Temporära saneringsinsatser kan komma att behövas i framtiden. Att en explosion i naftalagret skulle ske är inte troligt (Sweco, 2014a).

Planförslaget

Stadens vision för hela Gasverket är att området både ska bidra till ett väl fungerande vardagsliv för boende och arbetande i

Hjorthagen, med service, omsorg, skola och mötesplatser för alla samt vara ett av Stockholms självklara besöksmål. Gasverket ska vara en spännande miljö med högklassig kultur, intressanta verksamheter och historiska vingslag.

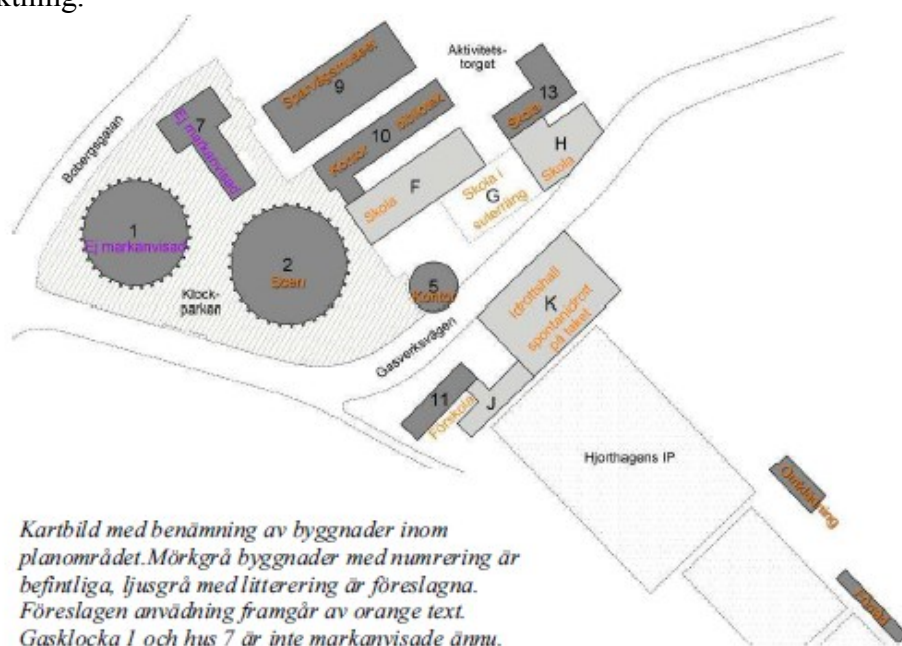
Illustration över planförslaget

Följande mål har satts upp för planarbetet (Stadsbyggnadskontoret, 2012):

1. Gasverkets unika karaktär, identitet och kulturhistoriska värden ska tas tillvara.
 2. Gasverkets byggnader, den fysiska strukturen och dess topografiska förutsättningar ska i så stor utsträckning som möjligt bevaras och i den framtida stadsdelen vara tydligt avläsbara.
 3. Gasverket ska fyllas med nya verksamheter och präglas av liv och mångfald där kultur utgör ett centralt inslag.
 4. Gasverket ska vara en plats för möten – öppet, inkluderande, tillåtande och välkomnande.
 5. Gasverket ska erbjuda service för hela Hjorthagen.
 6. Gasverkets omvandling ska förstärka de fysiska kopplingarna mellan området och befintliga Hjorthagen.
 7. Gasverket ska vara tryggt och levande dygnet runt med en blandning av verksamheter som kultur, skola, bibliotek, idrott, handel, kontor och bostäder.
 8. Gasverkets omvandling ska vara en förebild ur såväl hållbarhetsperspektiv som ur ett antikvariskt perspektiv.
- Verksamheter som etableras bör stödja Norra Djurgårdsstadens miljöprofil.

9. Gasverket ska vara en spännande plats där ny högkvalitativ arkitektur möter den befintliga gasproduktionsbebyggelsen. Ny bebyggelse ska utformas med samma höga ambitionsnivå i utförande och gestaltning som de ursprungliga byggnaderna.

Utifrån vision och mål har områdets användning och struktur utvecklats. För att fylla Gasverket med nytt liv har förslag till ny användning arbetats fram som innebär viss förtätning och nybyggnation. Den struktur som föreslås har arbetats fram utifrån Gasverkets etablerade planstruktur och ser också till hur området integreras med sin omgivning genom sammankopplande stråk och siktlinjer. Detta har inneburit en omläggning av Gasverksvägen och öst-västlig orientering av föreslagna nya byggnader med nya kopplingar i form av gångvägar, trappor och siktstråk i nord-sydlig riktning.

Omläggning av Gasverksvägen

För att få en trafiksäker sträckning av Gasverksvägen läggs den om inom planområdet, från att ha gått söder om hus 11, till att gå norr om hus 11. På så vis skapas en kurva med god sikt, en bättre profil anpassad till busstrafik, angöring till gasklocka 5 samt angöring till skolan. Omläggningen skapar också plats för nya funktioner, såsom en ny idrottshall och kompletterande förskolebyggnad. Förskolegården får också bättre förutsättningar storleksmässigt och att den får en direkt koppling med naturmark.

Skolan

För att främja den sociala integrationen mellan boende i den äldre bebyggelsen i Hjorthagen och boende i den nya bebyggelsen längs Husarviken föreslås en ny skola i ett strategiskt läge dem emellan. Att lokalisera en skola i Gasverket kommer också innebära att området levandegörs under stor tid av dygnet, dels under skolans timmar och dels under kvällstid då skolans lokaler kan hyras ut till andra verksamheter och aktiviteter. Enligt befolkningsprognoser finns behov av 900 elevplatser, vilket motsvarar ca 9000 m² inomhusyta. Skolan är flexibel och kommer inledningsvis att inrymma klasser från f-6 samt förskola och kommer sedan att kunna ställas om till en f-9 skola. Hur denna yta kan rymmas inom Gasverket och på områdets villkor har studerats tillsammans med verksamhetens funktionskrav. Ett funktionskrav som gör avtryck i förslaget är att byggnaderna behöver sitta ihop och att de inte bör vara i för många våningar. Studierna har visat att skolan inte enbart kan inrymmas i befintliga byggnader varför nybyggnation har undersökts kring hus 13, som genom små förändringar blir lämplig för skola.

Stadsbyggnadskontoret föreslår två nya byggnader ovan mark, F och H. Volymen F ansluter placeringsmässigt och höjdmässigt till skalan och strukturen på de befintliga byggnaderna 8, 9 och 10.

Rivning av hus 28

Ambitionen har varit att kunna bevara byggnad 28. Byggnad H innebär dock att befintliga hus 28 måste rivas, en förlust ur kulturhistorisk synvinkel. Byggnad 28 är Gasverkets första marketenteri, inom Gasverket finns ytterligare ett marketenteri (hus 15, 16) som staden avser att bevara i kommande detaljplan.

Ny byggnad för idrottshall

Att lokalisera en idrottshall intill en skola innebär många samordningsvinster mellan funktionerna, exempelvis kan skolan hyra in sig i hallen och behöver inte bygga en egen. Som målpunkt lockar en idrottshall även utövare från hela stadsdelen varför en strategisk lokalisering är viktig.

Idrottshallen (K) möjliggörs genom att Gasverksvägen läggs om och frigör mark i ett suterrängläge. En förutsättning för att kunna placera idrottshallen i detta läge är att den placeras i ett nedsänkt läge i förhållande till vägen. Detta för att idrottshallens tak ska ansluta nivåmässigt till befintlig nivå för bollplanerna och de viktiga siktlinjerna i dalstråket mot Gasverket behålls. Taket kan då också utnyttjas för vistelse, spontanidrott såsom basket, klättring

och utegym. Dessa funktioner är ett bra komplement till fotbollsplanerna. För god tillgänglighet går hissen till taket där även en förrådsbyggnad byggs. Den placeras mot Hjorthagsberget för att inte skymma siktstråket i dalgången.

Förskola i befintliga hus 11 samt tillbyggnad J

En ny förskola inryms i hus 11. För att skapa förutsättningar för en rationell verksamhet (med totalt fyra avdelningar) föreslås en tillbyggnad. Stadsbyggnadskontoret har studerat att bygga en ny volym dikt an hus 11 men bedömt att påverkan på byggnadens kulturhistoriska värden är lägre om en ny volym placeras längre söderut och kopplas till hus 11 via en länkbyggnad. Kring förskolan ges goda förutsättningar för en stor förskolegård, ca 25 m²/barn.

Nya verksamheter i befintliga byggnader

När nya verksamheter prövas i befintliga byggnader är de befintliga byggnadernas kvaliteter en utgångspunkt. Detta innebär att de förändringar och tillägg som görs ska vara nödvändiga och hålla minst lika hög arkitektonisk kvalitet som den befintliga byggnaden.

Nödvändiga åtgärder som flertalet byggnader står inför är att öppna upp bottenvåningarna för exempelvis entréer, brandutrymning och bättre koppling med miljöerna utanför. Samtliga befintliga byggnader har bestämmelsen Q, som i grunden innebär användning anpassad till byggnadens kulturhistoriska värde, men med olika specificeringar (se nedan) beroende på lämplig och önskad användning för de olika byggnaderna. Bestämmelsen ger en rättighet för just de kulturhistoriskt värdefulla byggnader som står på platsen, men ger ingen ytterligare byggrätt. Q:et ger heller ingen nybyggnadsrätt, vilket medför att om byggnaden av någon anledning raseras, så måste en ny detaljplan upprättas för att ge ny byggnadsrätt.

Gasklocka 1

Gasklockan har inte markanvisats varför inget byggnadsspecifikt program eller förslag tagits fram men detaljplanen medger en utveckling av gasklockan så länge förslagen följer användnings bestämmelsen, Centrumändamål anpassat till byggnadens kulturhistoriska värde med i huvudsak publik verksamhet samt de skydds- och varsamhetsbestämmelser som presenteras nedan. Önskvärt är att verksamheten i gasklocka 1 bidrar till stadens vision om att göra Gasverket till ett självklart besöksmål.

Gasklocka 2

Gasklocka 2 har samma planbestämmelser som gasklocka 1. I gasklocka 2 har ett förslag till scen tagits fram. Förslaget

innebär interiört nedifrån att bergknallen sprängs ur och skapar rum för teknik och loger, att foajé och restaurang anordnas på marknivå, samt en våning upp och scengolvet läggs där ovanpå. Ett nytt tak av riggar med scenteknik och ljuddämpning byggs innanför det befintliga.

Under projektets framväxt planerades länge för en gemensam inlastning i markplan till gasklocka 1 och 2, emellan dem i Klockparken. Det vill säga samma plats som identifierats som en av huvudentréerna till hela Gasverksområdet. Scenverksamheten kräver angöring för ovanligt långa lastbilar, 18 m. En viktig fråga att lösa har varit hur dessa fordon kan angöra byggnaderna samtidigt som god säkerhet uppnås för relativt stora flöden av förbipasserande.

Projektet har kommit fram till att inlastning och personflöden skulle behöva separeras fysiskt för att uppnå god säkerhet, vilket inte är möjligt på samma yta. Inlastningen till gasklocka 1 har därför flyttats till Bobergsgatan. Angöring för persontransporter med taxi sker mellan klockorna, på parkmark. Från Bobergsgatan kan en ramp göras in i gasklocka 1 och lastning och lossning ske underjordiskt. Från gasklocka 1 möjliggör detaljplanen en underjordisk koppling till gasklocka 2 som då också skulle lasta och lossa underjordiskt. Sett till bevarande av de kulturhistoriska värdena, både på byggnaderna samt i Klockparken, förordas denna lösning. Lösningen är dock mycket kostsam, utredningar om detta är möjligt att genomföra pågår. Som förstahandslösning för inlastning till gasklocka 2 medges därför en inlastning i ytläge.

Ytinlastningen i Klockparken bedöms påverka det kulturhistoriska värdet negativt (se Konsekvenser nedan). Scenverksamheten tillför stora mervärden för hela Gasverket och stadsdelen, i enlighet med den övergripande visionen. Utifrån dessa två parametrar bedömer stadsbyggnadskontoret sammantaget att lösningen är möjlig men att utformningen behöver studeras vidare.

Gasklocka 5

Gasklocka 5 har länge varit rivningshotad då det varit svårt att hitta en aktör som velat ta sig an klockan. Nu föreslås Centrumändamål och/eller skola anpassat till byggnadens kulturhistoriska värde. Klockan skulle med fördel kunna användas som komplement till den intilliggande skolan, men också kunna användas för exempelvis kontor eller annan användning som inte kräver egen uteyta/gård. För att kunna använda klockan måste ny bärande konstruktion byggas, entré med både trapphus och hiss måste skapas liksom

dagsljusinsläpp.

Hus 7

Hus 7 har inte markanvisats ännu och utvecklingsmöjligheterna följer samma principer som presenterats ovan för Gasklocka 1. Användningsbestämmelsen är Centrumändamål anpassat till byggnadens kulturhistoriska värde och baserat på byggnadens strategiska läge kan den med fördel rymma en restaurang, kreativ verkstad eller någon annan verksamhet som kan dra nytta av den produktionstekniska interiören.

Hus 9

Spårvägmuseets flyttar in i hus 9 vilket rymms inom användningsbestämmelsen Centrumändamål anpassat till byggnadens kulturhistoriska värde. Exteriört innebär detta få förändringar men exempelvis porten mot torget måste göras högre för att kunna få in spårvagnarna till utställningen. Interiört skapas rum i rummet för att både få mer yta till utställningarna och för att samtidigt bevara upplevelsen av det stora mittrummet. Interiör bild med utställningar och nya rum i det befintliga rummet.

Hus 10

Hus 10 ligger strategiskt placerad invid skolan och har användningsbestämmelsen Centrumändamål anpassat till byggnadens kulturhistoriska värde. Inom denna användning rymms exempelvis bibliotek som med fördel kan placeras i bottenvåningen för att aktivera denna och öppna upp den mot kringliggande torgytor.

Interiört föreslås att nya rum i rummet för att både tillskapa mer yta, tillgängliggöra de övre våningarna samtidigt som upplevelsen av det stora rummet finns kvar. Våningarna ovan bottenvåning kan användas för exempelvis kontor. I båda gavlarna finns avgränsade rum med möjlighet till annan, ännu mer utåtriktad användning som exempelvis handel mot torget och café eller restaurang mot Klockparken.

Gestaltning för en levande stadsmiljö

För att åstadkomma en levande stadsmiljö är det viktigt att skapa mötesplatser av varierande slag som bjuder på olika upplevelser för att tilltala en bred allmänhet. Inom planområdet finns en rad olika karaktärer på utomhusytorna: parken, förskolegård, torgytor med skolgård, idrottsplaner och plats för spontanidrott. Dessa tillsammans har en stor potential som framtida mötesplatser och rekreatiomsområden för hela Hjorthagen.

Klockparken – upplevelser och rekreation

Detaljplanen innebär en restaurering av Klockparken som återtar sin ursprungliga roll som ”kronan på verket” med en stark, grön karaktär som kompletterar det hårdgjorda industriområdet. Den blir en finpark med historisk prägel som bjuder besökare att röra sig runt och mellan tegelklockorna.

Torgytorna – allmän plats och skolgård

För ett effektivt utnyttjande av marken kommer delar att samutnyttjas. Exempelvis kommer skolgården att vara tillgänglig för allmänheten efter verksamhetens timmar och aktivitetstorget är placerat i anslutning till skolan för att barn och ungdomar ska kunna använda detta under raster. Även idrottsplanernas placering möjliggör utnyttjande av dem under, framför allt längre, raster.

Aktivitetstorget

Aktivitetstorget är utformat för att både utgöra en resurs för hela stadsdelen och besökare i Gasverket samt att kunna användas av skolan. Torget är ca 1200 m² stort.. På torget uppmuntras till fysisk aktivitet och det finns plats för dans, parcour, basket, skate och odling.

Illustration över aktivitetstorget

Skolgården

Skolgården är ca 3300 m² uppdelat på en övre skolgård (ca 2500 m²) och en nedre skolgård (ca 800 kvm). Totalt motsvarar detta ca 3,65 m² per barn med 900 elever. Detta är en relativt liten andel gård per elev men med samutnyttjande av aktivitetstorget (1200 m²) och idrottsplatsen (med både 1600 m² spontanidrott och totalt 12 000 m² idrottsplaner) bedöms tillgången på friyta som god.

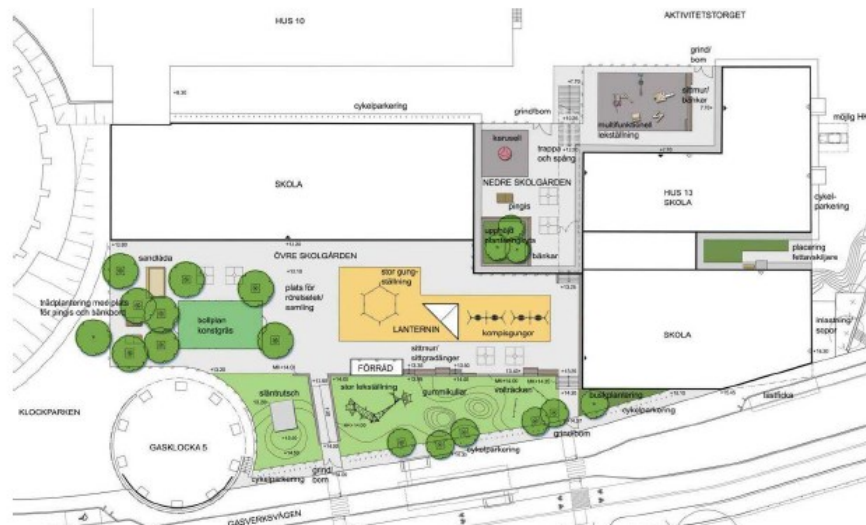

Illustration över skolgården

Det unika i utemiljön

Gasverket kommer att ha primära och sekundära stråk. Det primära stråket i östvästlig riktning går längs med det bevarade Luftledningsstråket mellan hus 9 och 10. Att bevara luftledningarna och annan produktionsteknisk utrustning i det offentliga rummet berikar upplevelsen av Gasverkets offentliga miljöer. Dessa skyddas i detaljplanen.

Hjorthagens idrottsplats

Detaljplanen bekräftar den pågående användningen (idrottsändamål) och innebär inga förändringar av konstgräsplanerna. Dock kan de få större utnyttjandegrad dagtid när skola och förskola byggs intill.

Detaljplanen ger möjlighet till säsongsvis uppsättning av tält över den största bollplanen, för att kunna träna klimatskyddat vintertid. Planen reglerar att idrottshallens tak ska iordningställas för vistelse och plantering.

Mötet mellan inne och ute

Bottenvåning i hus 10 öppnas upp i gränden mot hus 9, för att förbättra kontakten mellan verksamheten i byggnaden och livet utanför. Utformningen av mötet mellan byggnaders insida och utomhusmiljön är av stor vikt för att skapa välkomnande, händelserika och trygga miljöer. Flera av de befintliga byggnaderna har slutna bottenvåningar. Genom att öppna upp dessa bidrar bebyggelsen till att stärka stadslivet vid gator, torg och platser. God gestaltning av bottenvåningar är också av största vikt för nybyggnationerna. De befintliga och nya byggnaderna bär på så vis också vidare arvet att inte ha några baksidor.

Grönytefaktor

För att aktivt arbeta med så många kvaliteter som möjligt i utemiljön arbetar staden med grönytefaktor. De funktioner som eftersträvas med hjälp av grönska och hantering av dagvatten är:

- att dämpa effekten av negativa klimatförändringar
- att tillföra sociala värden
- att gynna områdets biologiska mångfald

I handlingsprogrammet för Gasverket (exploateringskontoret, 2014a) anges att grönytefaktorn och lokalt anpassad grönska ska bidra både till att stärka industrikaraktären i området och ekosystemen samt bidra till rekreativa funktioner.

Gestaltning av ny bebyggelse

Gasverkets befintliga bebyggelse med synnerligen höga arkitektoniska värden anger kvalitetsnivån för den tillkommande bebyggelsen som måste utformas med hög arkitektonisk kvalitet och hög detaljeringsnivå.

Reglering för kulturhistoriska värden

Gasverket är ett unikt område vars värden skyddas i detaljplanen genom skydds- och varsamhetsbestämmelser samt utformningsbestämmelser. Dessa omfattar både byggnader och utemiljöer. Huvuddelen av byggnaderna inom gasverksområdet har varit tegelskal kring en processanläggning. När Gasverket omvandlas och byggnaderna fylls med nya verksamheter kommer kraven på byggnaderna att förändras. Skyddsbestämmelserna (q) syftar till att bevara de kulturhistoriska värden som är viktiga för att områdets karaktär och särart ska bestå.

Gator och trafik**Gång- och cykeltrafik**

Fotgängare, cyklister prioriteras framför privatbilen i Norra Djurgårdsstaden. Inom och i anslutning till planområdet innebär detta att ett väl utbyggt gång- och cykelvägsnät skapas med gena kopplingar till olika målpunkter. Gångbanor skapas på båda sidor Bobergsgatan och Gasverksvägen. Enkelriktade cykelbanor kommer anläggas på respektive sida Bobergsgatan och att Gasverksvägen har en dubbelriktad cykelbana på södra sidan längs hela sin sträckning.

Gasverksvägen dras om vid hus 11 (se karta nedan) vilket ger bättre sikt i kurvan och en mindre brant profil, bättre anpassad till busstrafik.

Dragningen av Gasverksvägen, blå markering visar befintligt läge och orange markering visar framtida läge

En ny entré skapas (1 på kartan nedan) mellan gasklocka 1 och 2. Hit kommer man tillgängligt in i området (2) både från Bobergsgatan och från Hjorthagens tunnelbanestation. Ett övergångsställe (3) planeras där gång- och cykelvägen längs idrottsplatserna (4) ansluter till Gasverksvägen. Övergångsstället får betydligt bättre sikt och därigenom säkerhet än i dagsläget. Detta blir det naturliga stråket mellan Hjorthagens tunnelbanestation (5) och Gasverket.

Illustration som markerar entréer gångstråk m.m.

Mellan tunnelbanestationen och Gasverket skapas ett nytt gångstråk (6) längs idrottsplatsens östra sida med ny trappa vid idrottshallen. Detta stråk fortsätter över Gasverksvägen och skolgården och når, efter ytterligare en trappa, Gasverkets centrala delar. Gasverksvägen får en ny busshållplats med timglasutformning. Utformningen

medför hastighetsdämpning av trafiken och möjliggör trafiksäkra övergångsställen på platsen. Cykelparkeringar regleras i hållbarhetskraven. För kvartersmark gäller följande krav:

- kontor: 15platser/1000 m² eller 0,25 plats/anställd.
- handel, service, nöje, skola, förskola: 0,25 plats/anställd.
- skola 70 platser/100 elever från 12 år och uppåt.
- idrottshall 35 platser/100 besökare.

För allmän plats gäller:

- Handel och service: 20-30 platser/ 1000 m²
- Scen och evenemanglokaler: 35 platser/ 100 besökare
- Spårvägmuseet: 10 platser/100 besökare

Kollektivtrafik

Bobergsgatan planeras i framtiden att trafikeras av en ny stombusslinje. Hållplatser är planerade väst om korsningen Bobergsgatan/Gasverksvägen samt intill hus 30 på Bobergsgatan. Gasverksvägen kommer även fortsättningsvis att trafikeras av lokalbuss 55 som dock får ny hållplats i avsmalningen mellan skola och idrottshall. Ingen förändring sker gällande spårbunden kollektivtrafik i och med planförslaget.

Biltrafik och leveranser

Torgytorna inom Gasverket planläggs som allmän plats, gårdsgata, och kommer trafikmässigt att regleras som gågata. Detta innebär att endast trafik med ett ärende (t.ex. att angöra en entré eller leverera varor) i området tillåts. Alla leveranser ska dock i första hand hänvisas till gatorna runt omkring, Bobergsgatan eller Gasverksvägen. Gasklocka 1 är den enda byggnaden som angörs direkt från Bobergsgatan. Med infart från Bobergsgatan angörs:

- hus 7 in genom befintlig ramp på byggnadens östra sida.
- hus 9 och hus 10.

Följande byggnader angörs från Gasverksvägen;

- gasklocka 2 och gasklocka 5 via gemensam inlastningszon.
- skolans hus 13, F, G och H genom lastficka intill hus H.
- hus 11 och hus K via gemensam angöringszon.

Bilparkering

På gågata är inte parkering tillåten, här får man endast stanna för att släppa av eller hämta upp någon eller något. Undantaget är om man har handikapptillstånd, då får man som besökare parkera i 3 timmar på valfri plats (inga generella platser skyltas). För idrottshall och förskola finns en handikapparkering på den gemensamma ytan, detsamma gäller gasklocka 2 och 5. För besökare till gasklocka 1 och 2 finns taxificka i Klockparken.

I anslutning till idrottsplanerna finns parkeringsplatser. Inom planområdet i övrigt finns ingen plats för bilparkering. I kommande utvecklingsetapper inom Hjorthagen, mot Ropsten, planeras parkeringsgarage för allmänt behov. Avståndet från planområdet till dessa är att likställas med avståndet till spårbunden kollektivtrafik. Samtliga funktioner inom detaljplanen bedöms klara sitt transport-behov med goda förutsättningar för gående, cyklister och med bra kollektivtrafik.

Avfallshantering

Samtliga funktioner ska ha sopsugsinkast för tre fraktioner samt miljörum för hantering av övriga fraktioner. Med undantag för gasklocka 5 finns möjlighet att anordna miljörum inom 10 m från angöring.

Tillgänglighet

I ett befintligt område, som byggdes innan riktlinjer för tillgänglighet fanns, blir denna fråga extra viktig att belysa. Utomhus är det primära stråket tillgängligt, medan sekundära stråk har trappkopplingar för att ta upp nivåskillnaderna. Ramper i dessa lägen (t.ex. intill idrottshallen) har utretts men skulle bli så långa och därmed innebära så stora negativa konsekvenser för utemiljön att de inte bedömts rimliga.

Idrottshallens tak nås via två gångstråk, ett tillgängligt och ett med trappor från Gasverket. Ett trapphus med hiss klarar tillgängligheten från Gasverksvägen och idrottshallen. Flera byggnader har trappor vid entréerna och här krävs ramper på flera platser för att ta upp nivåskillnaderna mellan mark och golvnivå.

Konsekvenser

Stadsbyggnadskontoret bedömer att detaljplanens genomförande kan antas medföra sådan betydande miljöpåverkan som åsyftas i PBL (2010) 4 kap 34§ eller MB 6 kap 11§ att en miljöbedömning har gjorts. De miljöaspekter som har bedömts ge en risk för betydande miljöpåverkan är kulturmiljö och naturmiljö vilka redovisas i MKB:n. Nollalternativ redovisas också i MKB:n liksom följande miljöfrågor som bedömts ha betydelse för projektet; markföroreningar, vattenkvalitet och dagvattenhantering, trafikbuller, risk kopplat till naftalagren samt barriäreffekter och barnens perspektiv.

Kulturhistoriskt värdefull miljö

Planläggningen innebär att bebyggelse och yttre miljö ges ett långsiktigt skydd i detaljplan. En förutsättning för att detta ska kunna ske är att området utvecklas till en stadsdel med ett rikt

innehåll. En ombyggnad som möjliggör en långsiktig förvaltning av fastigheten, bidrar till att gasverksbebyggelsens kulturvärde kan fortbestå långsiktigt.

I flera fall innebär de föreslagna åtgärderna att det kulturhistoriska värdet minskar t.ex. genom att den industrihistoriska läsbarheten minskar. Ett exempel på det är de stora förändringar det innebär att Gasverksvägen till delar dras om och att den nya skolan och idrottshallen förläggs till tomtens södra del. Förutom påverkan på den yttre miljön innebär exploateringen att det f.d. marketenteriet - hus 28 - rivs. Andra förslag till ombyggnader ger å andra sidan förutsättningar att med minsta möjliga påverkan på byggnadens kulturhistoriska värde ställa om den till en ny funktion. Enligt de förslag som tagits fram för hus 9 och 10 hör såväl exteriör som interiör till den kategorin, det under förutsättning att den höga arkitektoniska ambitionsnivån fullföljs i utförandet. Beträffande mätarehus 7, gasklocka 1 och 2 bedöms dessa i utifrån de skydds- och varsamhetsbestämmelser som de fått i förslaget till detaljplan. Under förutsättning att dessa bestämmelser efterlevs kommer även här påverkan på det kulturhistoriska värdet att vara begränsat med hänsyn till att byggnaden ges en funktion.

Konsekvenserna på det kulturhistoriska värdet av ett förslag till ombyggnad av Gasklocka 2 från april 2014 har analyserats. Ett genomförande av förslaget bedöms kunna förvanska gasklocka 2:s kulturhistoriska värde. För att planförslaget fullt ut ska ta tillvara gasverksområdets kulturhistoriska värde och uppfylla planbestämmelserna krävs att förslaget till ombyggnad av Gasklocka 2.

Riksintresset Stockholms innerstad med Djurgården
Gasverkets bebyggelsestruktur med dess läsbarhet av produktionen är ett viktigt uttryck för riksintresset. Omdragningen av Gasverksvägen där hus 11 förlorar sitt sammanhang, rivningen av det gamla marketenteriet hus 28 och tilläggen av skolbyggnaderna F, G och H samt idrottshallen K ändringar som minskar den kulturhistoriska läsbarheten. Effekten av denna omvandling avses mildras genom att strategiskt placera ut sträckningar av det återskapade gasverksstaket.

Avvägningen mellan att ta tillvara det kulturhistoriska värdet i Gasverksområdet och att bedriva en expansiv stadsutveckling i Norra Djurgårdsstaden bedöms rimligt även ur antikvarisk synvinkel. Enligt den bedömning som görs i konsekvensanalysen är påverkan som detaljplanens genomförande får på det

kulturhistoriska värdet inte av den omfattning att den innebär en påtaglig skada på riksintresset Stockholms innerstad med Djurgården.

Naturmiljö

Planförslaget medför på kort sikt små negativa konsekvenser för naturmiljön lokalt. Ett antal värdefulla träd behöver tas bort för att ge plats åt ny bebyggelse. I gengäld kan ekar och eventuellt andra arter gynnas av att naturområdet kring detaljplaneområdet sköts. Planförslaget bedöms på sikt medföra positiva konsekvenser för naturmiljön lokalt förutsatt att föreslagna skyddsåtgärder och kompensationsåtgärder genomförs.

Ljusförhållanden

Solstudier har genomförts (Koncept Stockholm, 2014) som visar att skolgård och förskolegård har goda solförhållanden. På gårdarna planeras för viss vegetation vilket kan ge svalkande skugga vid behov. Stadsbyggnadskontoret bedömer att de föreslagna nya byggnaderna har begränsad påverkan på solljusförhållandena.

Barnperspektiv och barriäreffekter

Barnkonsekvensanalysen sammanfattar detaljplanens konsekvenser utifrån barnperspektivet enligt följande (Sweco, 2014b): Det finns goda möjligheter att skapa bra förutsättningar för barn och unga i området. Förutom Hjorthagens IP saknas dock idag anlagda målpunkter för barn och unga inom planområdet.

I och med ett genomförande av detaljplanen kommer flera nya målpunkter för barn och unga att tillskapas i området som t.ex. bibliotek, spårvägsmuseum, förskola, skola, idrottshall och aktivitetstorg för ungdomar. Området sammanbinder Norra Djurgårdsstaden med Hjorthagen och i hela området förväntas många barnfamiljer flytta in.

I den barnkonsekvensanalys som har utförts för detaljplaneförslaget har flera åtgärder föreslagits som kan göra förutsättningarna för barn och unga än bättre. Den nya Bobergsgatan kommer att utgöra en barriär för barn och ungdomar som ska ta sig från de nybyggda husen i Norra Djurgårdsstaden till Hjorthagen. Att utforma goda passager över vägen vid lämpliga ställen är viktigt. Trafiken på Gasverksvägen kommer dock att minska kraftigt, men bedöms ändå utgöra en barriär för barn och unga, i och med att förskola och skola kommer att placeras precis intill vägen. Den bilfria gång- och cykellänken som skapas väster om Hjorthagens IP och förbinder planområdet ytterligare med de äldre delarna av Hjorthagen, ger bra

förutsättningar för barn att röra sig säkert och självständigt i området.

Förskolan har en tillräcklig storlek på gården, men skolans gård kommer att bli hårt nyttjad av barnen och med en sådan liten yta bedöms barnens behov av utrymme inte tillgodoses fullt ut. Det är därför av största vikt att aktivitetstorget, idrottshallens tak samt idrottsplanerna är tillgängliga som ytterligare friyta för barnen under skoltid.

Miljökvalitetsnormer för vatten och dagvatten

Husarviken och därmed Lilla Värtan är påverkade av övergödning samt föroreningar från det förorenade grundvattnet. En större andel hårdgjorda ytor enligt planförslaget minskar infiltrationen och därmed belastningen från eventuellt förorenat grundvatten. Minskade mängder förorenad mark minskar också mängden förorening i vatten. Även ett lokalt omhändertagande av dagvatten, i form av växtbäddar och sedimentavskiljning, leder till en ökad rening av yt- och dagvattnet. Sammantaget bedöms planförslaget ge positiva konsekvenser, i och med att det ger goda förutsättningar för att minska belastningen på Lilla Värtan.

Förorenad mark och byggnader

Samtliga byggnader och fyllnadsmassor kommer att kontrolleras med avseende på föroreningar (Sweco, 2014a). En fördjupad undersökning med provtagning behöver utföras för att klargöra detta och därmed behov och omfattning av saneringsåtgärder. I planförslaget kommer åtgärder behöva vidtas så att halterna föroreningar inte utgör någon risk för miljö och hälsa. Föroreningssituationen inom planområdet kommer att förbättras markant i och med planerade markarbeten och ombyggnationer.

Risk gällande naftalager

Att en explosion i naftalagret skulle ske är inte troligt och bedöms heller inte påverka planområdet (Sweco, 2014a). Naftalagret bedöms ge små negativa konsekvenser för omgivande mark och grundvatten oavsett om detaljplanen genomförs eller ej (Sweco, 2014a).

Trafikbuller

Planområdet kommer att utsättas för betydligt mindre buller än i dagsläget, i och med att trafiken på Gasverksvägen kommer att minska rejält samt att bakgrundsbullret kommer att minska i hela området när Norra länken tas i bruk. De ekvivalenta ljudnivåerna bedöms överskrida riktvärdena på delar av skolans större gård och förskolans gård om inga bullerskyddande åtgärder vidtas. Under

förutsättning att åtgärder vidtas enligt förslag i bullerutredning, bedöms konsekvenserna för skola och förskola bli små.

Tidplan

Samråd 2014-05-20 – 2014-07-01

Granskning kvartal 1, år 2015

Antagande KF kvartal 2, år 2015

Laga kraft, prognos kvartal 2, år 2016

Verksamhetsstarter:

Förskola, hus 11 och J kvartal 1, år 2018

Spårvägsmuseum, hus 9 kvartal 1, år 2018

Kontor gasklocka 5 kvartal 1, år 2018

Kontor, hus 10 kvartal 1, år 2018

Scen, gasklocka 2 kvartal 1, år 2019

Skola, hus 13, F, G, H kvartal 3, år 2019

Idrottshall, hus K kvartal 3, år 2019

Ärendets beredning

Ärendet har beretts inom parkmiljöavdelningen norra innerstaden i samarbete med barn och ungdomsavdelningen och ekonomienheten.

Förvaltningens synpunkter och förslag

Stadsdelsförvaltningen anser att planförslaget ger förutsättningar för en spännande utveckling av Gasverksområdets västra del.

Skola, förskola och barnperspektiv

Förvaltningen har i dialog med exploateringskontoret och stadsbyggnadskontoret fört fram behov en friliggande förskola och en förskola integrerad i skolan vilket tillgodoses i detaljplane-förslaget.

Förvaltningen har för närvarande planerat för 13 förskolor i Hjorthagsdelen av Norra Djurgårdsstaden. Tre av dessa förskolor har öppnat i den första etappen. Ytterligare tre förskolor öppnar under 2015 i kommande etapper. Förskoleplaneringen för de sista etapperna Kolkajen, Tjarkajen och Ropsten är ännu inte fastlagd. Förvaltningen planerar för ett förskoletal mellan 0,20 till 0,25 förskoleplats per lägenhet för hela utvecklingsområdet och bevakar utvecklingen och reviderar planeringen utifrån det verkliga utfallet.

Förskolan i hus 11 ingår i den övergripande förskoleplaneringen för området. Det är mycket positivt att området får ytterligare en friliggande förskola med 72 platser och en rymlig gård (om 25kvm/per barn) i en historiskt intressant och vacker byggnad.

Hyresnivån för de förskolor som hittills öppnat i Norra Djurgårdsstaden är hög. Det är oroväckande eftersom det ger litet ekonomiskt utrymme för verksamheten. Det leder också till att det är svårt att få privata förskoleutförare till området.

Förvaltningen planerar tillsammans med utbildningsförvaltningen för möjligheten till en tillfällig förskola i skolan. Under skolans första år bedömer utbildningsförvaltningen att det finns utrymme för förskoleverksamhet. Utbildningsförvaltningen och stadsdelsförvaltningen tecknade 2011-08-05 (som uppdaterades den 3 juni 2014) en avsiktsförklaring kring detta samarbete. Samarbetet ska bidra till effektivt lokalutnyttjande och pedagogiska vinster.

Förvaltningen anser att det är positivt att en barnkonsekvensanalys tagits fram men saknar en analys av skolgården ur ett barnperspektiv. Förvaltningen känner en oro för att skolgården inte är tillräckligt stor för att fullt ut uppfylla barnens behov av en god utemiljö. Förvaltningen anser att det är viktigt att planförslaget och byggprocessen analyseras och justeras utifrån förslagen i barnkonsekvensanalysen.

För att kunna säkerställa en god utemiljö i Stockholms stads planering av skolor och förskolor efterlyser förvaltningen gemensamma riktlinjer för staden som stöd i planeringen.

Förvaltningen vill även framföra att det är viktigt att förskolan kan nyttja gården fullt ut och omkringliggande grönområden och parker även under den tid då byggnation pågår i området. Det är viktigt att det i tidigt skede utreds om tillfälliga lekplatser eller andra insatser behövs under utbyggnadsperioden för att säkra barnens tillgång till en god utemiljö.

Park och aktivitetsytor

Förvaltningen anser att det är positivt att detaljplanen föreslår en upprustning av Klockparken till en finpark med historisk prägel. Det är dock viktigt att man i utformningen av parken utreder sannolika rörelsemönster mellan de olika målpunkterna.

Förvaltningen anser att entréstråken och angöringsytorna till Gasklocka 1 och 2 inte ska planläggas som parkmark, bland annat eftersom biltrafik inte är tillåten där. Förvaltningen bedömer att det kan finnas anledning att ytterligare se över plangränserna mellan fastigheterna och parken. Generellt bör markytorna närmast fastigheternas fasader, cirka två meter, vara kvartersmark så att yttre

underhåll av fasaden kan utföras inom fastigheten. Utformningen av parken bör anpassas så att den tål ett högt besöksstryck och slitage.

Vad det gäller angöring av transporter till klockorna förordar förvaltningen den underjordiska lösningen för att värna de kulturhistoriska värdena i byggnader och park.

I Klockparken bevaras en produktionsteknisk utrustning i form av ett luftledningsstråk mellan Gasklocka 1 och 2. Förvaltningen saknar kunskap och kompetens att sköta den här typen av anläggningar och förutsätter därför att förvaltningsansvaret är trafikkontorets eller kulturförvaltningens.

På idrottshallens tak planeras en yta för spontanidrott. Förvaltningen anser att ytan bör utvecklas och täcka behov av lek och spontanidrott för både tjejer och killar i skolåldern. Vidare anser förvaltningen att det är positivt att idrottsområdet öppnas upp med nya genomgående gångstråk som ger ökad tillgänglighet.

Bilagor

1. Planbeskrivning
2. Plankarta
3. Samrådsbrev
4. Illustrationsbilaga
5. Övriga bilagor finns tillgängliga via Insyn